

سازمان خلاق چیست؟

کارآمدی و بهره‌وری در استفاده از منابع سازمان بررسی موشکافانه نوآوری سازمانی و یافتن پاسخ مناسب برای سوال سازمان خلاق چیست؟ بستگی دارد.

شرکت‌های موفق و سازمان‌های خلاق گرچه ممکن است از نظر محصولات و خدماتی که ارائه می‌دهند متفاوت باشند، اما اغلب ویژگی‌هایی دارند که به موفقیت آنها کمک می‌کند. صاحبان مشاغل و مدیران سازمان‌ها می‌توانند با تقلید از این ویژگی‌ها، بنیادی محکم برای سازمان خود ایجاد کنند و موفقیت خود را در مواجهه با چالش‌های آینده را تضمین کنند.

ماهیت و کارکرد سازمان خلاق در دورانی که کسب‌وکارها با تحولات عظیم در ابعاد جهانی و رواج بیماری کرونا به شکل یک بیماری همه‌گیر مواجهه هستند، می‌تواند فرمول دستیابی به ثبات و رشد مستمر سازمان‌ها باشد.

تعریف سازمان خلاق

شرکت نوآور و سازمان خلاق همیشه در حال تغییر است و به طور مستمر ایده‌ها و روش‌های جدید را امتحان می‌کند تا خدمات و محصولات بهتری ارائه دهد. در یک سازمان نوآور و خلاق ممکن است هر محصول، خدمت یا فرآیندی موفقیت‌آمیز نباشد، اما این سازمان‌ها، مدام با مشتریان و مخاطبان خود سازگار می‌شوند و می‌آموزند که

چگونه بهترین خدمات را برای آنها ارائه دهند.

ویژگی‌های سازمان‌ها و صنایع خلاق

روند مستمر بازمهندسی فرآیندها و تنوع در برون‌دادها از ویژگی‌های مهم یک سازمان خلاق است. سازمان‌های خلاق با وجود فرآیندهای کوتاه‌گونی تولید و خدمات، سه مشخصه اصلی به شرح زیر دارند:

انگیزش سازمانی و جاه طلبی

برای رسیدن به موفقیت و بهره‌وری سازمانی، باید ابتدا انگیزه موفقیت و همچنین جاه طلبی برای دیدن یک تلاش در بدنه سازمان وجود داشته باشد. جهان پر از کارآفرینان و

مدیرانی است که هرگز نمی‌توانند از مراحل اولیه ایده‌های خود عبور کنند. آنها انگیزه لازم را دارند، اما وقتی نوبت به جاه طلبی می‌رسد، ضعف زیادی در تصور خلاق از نتایج موفقیت دارند.

انگیزش کارکنان و جاه طلبی مدیران، اگر در کنار هم در سازمان همه‌گیر شوند، می‌توانند به یک کسب و کار کوچک یا یک سازمان بزرگ پر از چالش، در دوره‌های سخت و بحران‌های اقتصادی کمک زیادی بکنند. کمکی که نه تنها برای ادامه فرایند توسعه سازمان که گاهی برای ادامه حیات مجموعه‌ها ضروری هستند.

انگیزش کارکنان در سازمان و رواج جاه‌طلبی شغلی، دو ماده اصلی و حیاتی برای موفقیت در هر صنعت و حوزه‌ای هستند و اغلب همین دو ماده اصلی شرکت‌های مبتکر و صنایع موفق و خلاق را از بقیه جدا می‌کنند.

تمرکز بر مشتری

ضرب المثل قدیمی “همیشه حق با مشتری‌ست” رمز اصلی شرکت‌های نوآور و خلاق است. این شرکت‌ها تمام تلاش خود را برای اطمینان از رضایت مشتریان خود انجام می‌دهند، (با ارتباط مداوم با مشتریان و شنیدن سخنان آن). کسب‌وکارهای خلاق می‌فهمند که مشتریان چه می‌خواهند و به چه چیزهایی نیاز دارند و برای پاسخگویی به خواسته‌های مشتریان خود نوآوری می‌کنند.

برای نوآوری و خلاقیت در سازمان، لزوم ایده‌پردازی مستمر وجود دارد و مهمترین منبع الهام برای ایده‌پردازی مشتریان سازمان هستند. علایق و خواست مشتری، محور

کار سازمان خلاق است و این هدفی بزرگتر از فروش فعلی است که آینده موفقیت کسب و کار را تضمین می‌کند.

تنوع و قابلیت رديابی روندها

شرکت‌های خلاق و سازمان‌های نوآور برای پیشرو بودن در بازارهای رقابتی، تنوع در فرآیندهای تولید، توزیع، خدمات پس از فروش و حتی پیام‌ها و محتوایی که نشانگر هویت برندهاست را همیشه مدنظر دارند.

سلیقه مشتریان و مصرف‌کنندگان این روزها براساس تنوع شکل گرفته و توجه به نیازهای اختصاصی افراد و گروه‌ها خاص، فرصتی برای خلق گوشه بازارها (niche)

market) فراهم می کند. فرصتی که کسب و کارهای خلاق سریعاً آنها را شناسایی می کنند و به بهره برداری می رسانند.

نقش مدیریت تغییر در سازمان خلاق

مدیریت تغییر رویکردی جامع، دوره‌ای و ساخت یافته برای گذار افراد و کارکنان در سازمان از وضعیت کنونی به وضعیت آتی به صورتی که با منافع کسب و کار و سازمان همراه باشد.

مدیریت تغییر به سازمان‌ها کمک می کند تا افراد، فرآیندها، ساختار و استراتژی سازمانت را یکپارچه و هم‌سویی کنند. صنایع خلاق به طور تصادفی به سمت بهتر شدن حرکت نمی کنند بلکه استراتژی‌های سازمانی پویا و تکاملی را در پیش می گیرند تا الگوها و روندهای تغییر، قابل پیش‌بینی و قابل تطبیق با اجزای سازمان باشد.

از آنجایی که محیط کسب و کار و همه آنچه در فضای اقتصادی، اجتماعی و سیاسی جامعه بر سازمان اثر می گذارد در حال تغییر است، استانداردها و روش‌های مدیریت تغییر از الگوهای موفقیت در سازمان‌های خلاق شمرده می شود. خلاقیتی که نه تنها بر فناوری و توسعه زیرساخت‌های توسعه سخت‌افزاری و نرم‌افزار تکیه دارد بلکه در حوزه سیستم‌ها و روش‌ها و مدیریت فرآیندهای کسب و کار هم نمودی نوآورانه دارد.

چالش‌های اصلی در سازمان‌های خلاق

شرکتها و صنایع موفق و نوآور به طور مداوم محصولات جدید برای فروش عرضه می‌کنند یا خدمات خود را برای ارباب رجوع و مخاطبان به شیوه‌ای خلاق تغییر می‌دهند. یک ایده درخشان اغلب همان چیزی است که در وهله اول شرکت یا سازمان را به سمت موفقیت سوق می‌دهد. اما با توسعه سازمان و رشد کسب‌وکار، چالش ادامه خلاقیت و فرآیند نوآوری چالش‌های خاص خود را ایجاد می‌کند.

شرکت‌های بزرگ و با سابقه در حوزه نوآوری و خلاقیت، به مرور زمان مستعد لختی ساختاری و کند شدن فرآیندهای اجرایی و سازمانی می‌شوند. همین کندی بزرگترین مانع در برابر نوآوری و خلاقیت را ایجاد می‌کند. در این شرایط سازمان‌ها تمایل دارند به

جای تجدیدنظر در چرخه تولید و خدمت‌رسانی، محصولات و خدمات موجود را مورد استفاده قرار دهند.

کندشدن ساختار سازمانی در جریان اجرای پروژه‌های تغییر نشانگر منطقی و عینی زمانی است که سازمان‌ها باید از BPM و [BPMS](#) استفاده کنند و از طریق ابزارهای فناورانه و با مکانیزه کردن فرایندها دوباره پتانسیل خود را برای تغییرات خلاق در آرایه محصولات و خدمات بدست آورند.

رهبری صنایع خلاق و مدیریت نوآورانه

گونه‌های مختلفی از روش‌ها و سبک‌های رهبری براساس ویژگی‌های شخصی و رفتاری رهبران تعریف شده‌اند. درست مانند خلاقیت و نوآوری برخی از این ویژگی‌ها ذاتی هستند اما می‌توان آنها را از طریق یادگیری و [فرآیند آموزش کارکنان](#)، رهبران آینده سازمان را تربیت کرد.

در میان روشها و سبک‌های رهبری، سه سبک رایجی که در حوزه مدیریت توصیف شده، رهبری تحول‌گرا، رهبری معامله‌گرا و رهبری بدون مداخله است.

مطابق آنچه کارن ال مالیا در کتاب [رهبری در صنایع خلاق](#) می‌گوید رهبران موفق در صنایع خلاق از نوع رهبران تحول‌گرا هستند. رهبران تحول‌گرا دیدگاه‌ها شخصیت (جذب) و مهارت‌های ارتباطی دارند که باعث می‌شوند دیگران از آنها پیروی کنند.

ده شرکت برتر در فهرست سازمان خلاق سال ۲۰۲۰

Rank	Company	Industry	HQ	Change from 2019
1	Apple	Technology	U.S.	2
2	Alphabet	Technology	U.S.	-1
3	Amazon	Consumer Goods	U.S.	-1
4	Microsoft	Technology	U.S.	-
5	Samsung	Technology	South Korea	-
6	Huawei	Technology	China	42
7	Alibaba	Consumer Goods	China	16
8	IBM	Technology	U.S.	-1
9	Sony	Consumer Goods	Japan	return
10	Facebook	Technology	U.S.	-2

Source: Boston Consulting Group (BCG)

برترین سازمان‌های خلاق در رتبه‌بندی سال ۲۰۲۰

برترین سازمان‌های خلاق در رتبه‌بندی سال ۲۰۲۰

رتبه‌بندی شرکت‌ها و صنایع خلاق‌های بر اساس عوامل و شاخص‌های متعددی انجام می‌شود که مهمترین آنها که در سایت تحقیق [گروه مشاوران بوستون \(BCG\)](#) از آنها استفاده شده، موارد زیر هستند:

تفکرات مشترک جهانی ("Global Mindshare"): تعداد آرای کسب شده از مدیران نوآوری.

بررسی هم‌تایان صنعت (Industry Peer Review) : تعداد آرای مدیران شاغل در صنعت یک شرکت.

اختلال در صنعت (Industry Disruption): شاخص تنوع برای سنجش آرا در صنایع. ایجاد ارزش (Value Creation) : بازده کل سهام

بر اساس شاخص‌های بالا ده شرکت برتر در فهرست سازمان‌های خلاق در سال ۲۰۲۰ در دو صنعت فناوری و کالای مصرفی قرار داشتند و در دو کشور چین و آمریکا فعالیت می‌کنند.

جایگاه کارکنان خلاق در سازمان‌های نوآور

منابع انسانی و جایگاه کارکنان خلاق در صنایع نوآور از آن جهت اهمیت دارد که ماهیت خلاقیت سازمانی به آن وابسته است. کارکنان خلاق با اجرای فعالیت‌های نوآورانه و عملی کردن ایده‌های بدیع در راستای اهداف سازمانی خلق ارزش می‌کنند و به عنوان یک سرمایه بار ارزش و غیرقابل تقلید در صنایع خلاق شناخته می‌شوند.

گرچه مدیریت کارکنان و سیستم‌های جامع مدیریت منابع انسانی با پوشش فرآیندهای مختلف چرخه مدیریت پرسنل از تحلیل و طراحی شغل گرفته تا آموزش و توسعه کارکنان و نهایتاً مدیریت عملکرد و جبران خدمات مدیران این حوزه را یاری می‌کنند که با نیازها و روش‌های به روز تعامل با کارکنان خلاق آشنا شوند و این روش‌ها را بکار بگیرند، اما فرهنگ سازمانی و آنچه در قالب اخلاق و آداب و رسوم ارتباطات سازمانی از طرف کارکنان خلاق حس می‌شود، نیازمند توجه و همدلی بیش از پیش، رهبران و

مدیران در صنایع نوآور است.

جمع‌بندی

سازمان خلاق تنها با داشتن ایده‌های نو شکل نمی‌گیرد، بلکه نیازمند بستری است که در آن فرهنگ، ساختار و ابزارها هم‌راستا با نوآوری حرکت کنند. چنین سازمانی با ایجاد فضای امن برای ایده‌پردازی، تشویق مشارکت کارکنان و پذیرش تغییر، می‌تواند به صورت مستمر خود را با شرایط جدید بازار تطبیق دهد. در این مسیر، استفاده از ابزارهای مناسب برای مدیریت دانش و فرآیندها نقش کلیدی دارد. در نهایت، سازمان خلاق به نقطه‌ای می‌رسد که نوآوری به یک رفتار روزمره تبدیل می‌شود، نه یک اقدام مقطعی.